

บทสรุปผู้บริหาร
(Executive Summary)

**การปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย ให้เอื้ออำนวยต่อ
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม**

ฐันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล และคณะ
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

บทสรุปผู้บริหาร

การปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย ให้เอื้ออำนวยต่อ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

1. หลักการและเหตุผล

ตามแผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2547-2549 กำหนดให้มีการพัฒนาและอำนวยความสะดวกอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใสตรวจสอบได้โดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะต้องบูรณาการเป้าหมายและกระบวนการทำงานให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานยุติธรรม ด้วยการลดขั้นตอนการปฏิบัติให้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรร่วมกัน การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อช่วยให้มีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงการมีและใช้ข้อมูลดังกล่าวร่วมกันระหว่างหน่วยงาน จะส่งผลให้การทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นอย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้การสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง โดยหน่วยงานที่ต้องการใช้ข้อมูลไม่ต้องดำเนินการกรอกข้อมูลใหม่ ทำให้หน่วยงานนั้นๆได้รับและได้ใช้ข้อมูลที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด อันจะนำไปสู่หนทางที่จะอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนอีกหนทางหนึ่งและการที่หน่วยงานต่างๆ จะได้รับหรือได้ใช้ข้อมูลเหล่านั้นจากการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานยุติธรรมได้ก็จำเป็นต้องมีการส่งต่อข้อมูลที่หน่วยงานนั้นๆมีอยู่ให้แก่กันและกันทั้งนี้เพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริง แต่ในทางปฏิบัติการส่งต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอาจมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันยังต้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายของแต่ละหน่วยงานได้กำหนดขึ้นซึ่งอาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดความล่าช้าและเป็นอุปสรรคต่อการส่งต่อข้อมูลและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม

นอกจากนี้แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2548-2551) ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญหลายประการ โดยมุ่งหมายให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้มาตรฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นต่ำร่วมกันเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการข้อมูลและใช้ข้อมูลร่วมกัน

ดังนั้น เพื่อให้มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องมีการศึกษา ทบทวน และแก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกระบวนการยุติธรรมเพื่อนำผลการศึกษา แนวคิด และแนวทางปฏิบัติงานเพื่อการปรับปรุงระเบียบ กฎหมายให้เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อสำรวจว่าการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2548-2551) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมโยงข้อมูล ปัญหาและอุปสรรคด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการเชื่อมโยงข้อมูลและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกระบวนการยุติธรรมและเสนอแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยงดังกล่าว

3. วิธีดำเนินการศึกษา

แนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

3.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยน และการบูรณาการข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรมของไทยและของต่างประเทศรวมทั้งศึกษากฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยน และการบูรณาการดังกล่าว

3.2 การศึกษางานสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาการดำเนินการภายหลังจากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมจนได้กรอบแนวคิดและแนวทางต่างๆ จากนั้นนำแนวคิดไปเก็บข้อมูลภาคสนาม แนวทางการดำเนินการนี้ดำเนินการโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่ม (focus group workshop) และใช้การสัมภาษณ์บุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆในกระบวนการยุติธรรม

4. ผลการศึกษา

ในอดีตข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมมีการจัดแบ่งโดยมีการแบ่งระดับอาชญากรรมโดยใช้เกณฑ์ความร้ายแรง การรวบรวมและการรายงานข้อมูลเหล่านั้น จึงเป็นการรวบรวมและนำเสนอในรูปของประเภทของการประกอบอาชญากรรมเป็นหลัก ซึ่งการดำเนินการแม้ว่าจะเริ่มต้นที่ฝรั่งเศส แต่การดำเนินการที่เป็นระบบเกิดขึ้นที่สหรัฐอเมริกา โดยมีการดำเนินการ เช่น รายงานการประกอบอาชญากรรม (Uniform Crime Report : UCR) เป็นแบบรายงานการประกอบอาชญากรรมที่รู้จักกันดีของเอฟบีไอของอเมริกา เป็นการเก็บข้อมูลด้านสถิติการก่ออาชญากรรม โดยหน่วยเอฟบีไอได้รวบรวมข้อมูลจากกรมตำรวจอเมริกามากกว่า 16000 หน่วย ซึ่งนอกจากจะมีข้อมูลบรรจุแล้วยังมีการวิเคราะห์เกี่ยวกับดัชนีอาชญากรรม (index crime) มีการจัดประเภทการประกอบอาชญากรรมประเภทต่างๆ แบบสำรวจระดับชาติถึงการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (The National Crime Victimization Survey : NCVS) เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากผู้เสียหายหรือเหยื่อจากการประกอบอาชญากรรมจะเป็นข้อมูลที่พาดพิงไปถึงลักษณะ สาเหตุ ประเภท และพฤติกรรมของการประกอบอาชญากรรมด้วย ข้อมูลที่ได้มาจากการสอบถามเหยื่อหรือผู้เคราะห์ร้าย เนื่องจากในอดีต ไม่ได้มีการสอบถามและเก็บข้อมูลเหยื่อ และข้อมูลผู้เสียหายก็จะเป็นข้อมูลที่ทำให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันระบบข้อมูลด้านงานยุติธรรม (Criminal Justice Information System) อาจจะจำแนกโดยทั่วไปได้ 2 ประเภท คือ

- 1) ข้อมูลที่มีการรายงานต่อสาธารณะ (Public record information) ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่ รายงานการโจรกรรมทรัพย์สิน รายงานการจับกุม รายชื่อผู้กระทำผิดทางเพศ เป็นต้น
- 2) ข้อมูลการสืบสวนสอบสวน (Investigative system) โดยปกติข้อมูลการสืบสวนสอบสวนมักจะเป็นข้อมูลที่ยังไม่สามารถเปิดเผยได้ เนื่องจากยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการสืบสวนสอบสวน เช่น รายชื่อผู้ต้องสงสัย ผู้ให้ข้อมูล ผู้เสียหาย พยาน เป็นต้น

การบูรณาการระบบข้อมูลด้านงานยุติธรรม (Justice Information System Integration: JISI) ไม่ใช่แนวคิดใหม่แต่อย่างใด หน่วยงานต่างๆในกระบวนการยุติธรรมได้เล็งเห็นความสำคัญของการบูรณาการระบบข้อมูลเพื่อแบ่งปันข้อมูล เอกสาร และภาพต่างๆ โดยมีการจัดทำโครงการและแผนต่างๆ ระบบการบูรณาการได้ช่วยให้การปรับปรุงไม่เพียงแต่คุณภาพของความต้องการของข้อมูลต่างๆเท่านั้น แต่ยังช่วยให้การวินิจฉัย และการตัดสินใจต่างๆได้ดำเนินไปอย่างเหมาะสมและถูกต้องอีกด้วย ขจัดหรือลดทั้งข้อผิดพลาดและระยะเวลาในการเข้าถึงข้อมูล โดย

เฉพาะในประเด็นที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจ ผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม หลากหลายสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลเดียวกันแม้จะอยู่ห่างไกลจากศูนย์ข้อมูล

แม้ว่ากระแสการดำเนินการเกี่ยวกับการก่อการร้ายจะมีบทบาทต่อการเร่งเร้าให้มีการ แลกเปลี่ยนข้อมูลในหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม หน่วยบังคับกฎหมายและด้านความ มั่นคง แต่การพัฒนาการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม และการบูรณาการข้อมูลด้าน กระบวนการยุติธรรมก็เกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้แล้ว โดยมีการทุ่มเททรัพยากรในด้านกระบวนการ ยุติธรรมเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี (Technological infrastructures) เพื่อเอื้อต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สำคัญๆ นอกจากนี้ระบบการบูรณาการข้อมูลด้านงานยุติธรรมหรือ The integrated justice information system ได้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นไปใน กรอบของความถูกต้อง ชัดเจนรวดเร็ว ในวงการกระบวนการยุติธรรม และยังส่งเสริมในด้านการ ลดค่าใช้จ่าย แต่มีประสิทธิภาพ การบูรณาการจึงมีทั้งแนวตั้ง (Vertical) และแนวนราบ (Horizontal Approach)

ในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลใน กระบวนการยุติธรรม ด้านการป้องกันอาชญากรรม รัฐบาลได้จัดทำเครือข่ายระดับชาติ (a national criminal intelligence network) ที่ชื่อ “RISS.NET” หรือ “The Regional Information Sharing Systems Network” โดยความร่วมมือกับ FBI (Federal Bureau of Investigations Database) และกระทรวงกลาโหม (Department of Defense) รวมทั้งกระทรวงความมั่นคงแห่ง มาตุภูมิ (Department of Homeland Security) แม้การสร้างเครือข่ายดังกล่าวจะยังไม่ใช้ต้นแบบ ในการบูรณาการข้อมูลด้านงานยุติธรรมทั้งหมดในอนาคต แต่ก็ก็เป็นก้าวแรกของการสร้าง เครือข่ายในการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูลด้านอาชญากรรม ในมลรัฐต่างๆของอเมริกา และเทศบาลในท้องถิ่นก็ยังได้มีการพัฒนาระบบการบูรณาการเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่าง หน่วยงานด้านงานยุติธรรม เช่น JUSTIS (The Integrated Justice Information System) ที่ District of Columbia ที่วอชิงตัน ดีซี ได้พัฒนาขึ้นได้เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนและการใช้ ข้อมูลด้านงานยุติธรรม ถึง 13 หน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านศาลยุติธรรม เรือนจำ คุมประพฤติ องค์กรบริการสงเคราะห์บุคคล และหน่วยงานด้านการบังคับใช้กฎหมาย

สำหรับประเภทข้อมูลพื้นฐานที่ต้องจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ใน การบูรณาการข้อมูลและการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ข้อมูลด้านการพิจารณาคดี ข้อมูลด้านการ ดำเนินงานตามคำพิพากษา และข้อมูลด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนรวมทั้งข้อมูล เพื่อการวางแผน กำหนดนโยบาย ศึกษาวิจัยและพัฒนากระบวนการงานยุติธรรมที่จะช่วยทำให้การ

บริหารงานกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันสถานการณ์ และเกิดประสิทธิผลต่อการแก้ไขปัญหาต่างๆในสังคม

ส่วนหลักการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสมในอดีตเริ่มจากการใช้การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์หรือ EDI ต่อมามีการพัฒนาคือ สร้างศูนย์เชื่อมโยงข้อมูลครอบคลุมระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่เดิม โดยใช้สถาปัตยกรรมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแบบกระจาย (Distributed Databases Architecture) ซึ่งฐานข้อมูลของทุกหน่วยงานจะยังคงอยู่ที่เดิม เฉพาะข้อมูลที่แลกเปลี่ยนจะถูกเก็บในรูปแบบมาตรฐานเดียวกันและมีหน่วยงานกลางหรือศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล (DATA EXCHANGE CENTER) หรือ DXC ทำหน้าที่บริหารจัดการข้อมูล โดยจัดเก็บข้อมูลในลักษณะ METADATA ซึ่งจะระบุหน่วยงานเจ้าของข้อมูล ประเภทและรูปแบบข้อมูล สิทธิการเข้าถึง และวิธีขอข้อมูล รวมทั้งตรวจสอบสิทธิผู้ใช้และให้บริการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผู้มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลสามารถใช้บริการจากทุกสถานที่ที่แบบ ONE-STOP SERVICE โดยเรียกใช้ผ่านโปรแกรมประยุกต์แบบ WEB-BASED ทั่วไป เพื่อเข้าสู่ระบบ DXC ซึ่งเป็นเครือข่ายเฉพาะที่มีความปลอดภัยสูง

จากการศึกษาเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน เชื่อมโยงและการบูรณาการข้อมูล และการนำเอาระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมนั้นประสบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เช่น หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีหลากหลายมากเกินไปและความต้องการของหน่วยงานก็แตกต่างกัน ทำให้การกำหนดมาตรฐานและการประมวลผลข้อมูล แตกต่างกันไป เช่น องค์กรตำรวจมีความต้องการและใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการสืบสวนและจับกุม แต่ในองค์กรศาลไม่ต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวน บางองค์กรในกระบวนการยุติธรรมยังไม่ให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณให้น้อย ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างล่าช้าและเชื่อมโยงข้อมูลได้ยาก เนื่องจากหลายองค์กรในกระบวนการยุติธรรมมองว่า หน่วยงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นหน่วยงานสนับสนุนการทำงานไม่ใช่หน่วยงานหลัก และหน่วยงานตนเองก็อาจไม่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บและประมวลผล ดังนั้นจึงไปมุ่งให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานหลัก หน่วยงานบางหน่วยงานยังมีขนาดเล็กเกินไปที่จะมีการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาประมวลผลข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม(การเป็นหน่วยงานเล็ก ข้อมูลน้อย การจ้างบุคลากรมาประจำเป็นการไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการดำเนินการองค์กร) การขาดการวางแผนระยะยาวในการดำเนินการ การจัดสรรงบประมาณอาจพิจารณาให้ไม่ต่อเนื่องให้เฉพาะบางปี ทำให้การประมวลผลก็ขาดความต่อเนื่องตามไปด้วย การมีข้อจำกัดในด้านบุคลากรและการออกแบบเพื่อนำมาใช้งานหรือใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง เนื่องจากการเก็บรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูลตลอดจนการบริหารจัดการข้อมูลในองค์กรจำเป็นจะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะ เป็นต้น

ในขณะที่ปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมของไทย ได้แก่ การขาดนโยบายที่ชัดเจนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ขาดการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องประกอบกับการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลที่ทำให้การพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศดำเนินไปอย่างล่าช้า ซึ่งก็ส่งผลกระทบต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วย ในการดำเนินการยังขาดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในหน่วยงานที่จะทำหน้าที่รับและส่งต่อเพื่อให้หน่วยงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำการประมวลผล หากมีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการข้อมูลจะช่วยประสานงานให้หน่วยงานของแต่ละหน่วยงานมีข้อมูลที่ต้องการ เหมาะสม และทันเวลา ผู้บริหารระดับสูงยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ในขณะที่ ปัญหาด้านงบประมาณก็มีส่วนสำคัญ ทั้งๆที่รู้และเข้าใจในบทบาททางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแต่การต้องใช้งบประมาณที่สูง และงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ใช่งานหลักของหน่วยงาน เป็นภาระงานที่ยังรอได้ อันส่งผลกระทบต่อเนื้อหาที่ขาดความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ต่างๆของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มากน้อยแตกต่างกันไป ประกอบกับปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่รวดเร็ว และบุคลากรที่เก่งจริง ก็ไปอยู่ในภาคเอกชน

ส่วนด้านปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความซับซ้อนนั้น ปัญหานี้มีสาเหตุจากการที่แต่ละหน่วยงานจะจัดเก็บกันเอง โดยมีได้มีการประสานการจัดเก็บข้อมูลร่วมกัน ต่างฝ่ายต่างจัดเก็บ ก็ส่งผลให้ข้อมูลบางส่วนขาดความสมบูรณ์และรวบรวมยาก เพราะยังขาดรูปแบบที่เป็นมาตรฐานในการจัดเก็บ ส่งผลตามมาทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือน้อย เพราะมีข้อมูลจำนวนมากที่ขาดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน จัดเก็บแล้วก็ขาดการเรียกมาตรวจสอบดูความถูกต้องในปัจจุบัน

ด้านการคุ้มครองข้อมูลก็เป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะถือว่าข้อมูลของบุคคลที่เป็นความลับส่วนบุคคล เป็นสิ่งที่เปราะบางเสียได้สำหรับบุคคลนั้น การเคารพสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลจึงต้องมีอยู่และให้การคุ้มครอง

ปัญหาหลักอื่นๆก็คือ การขาดความตั้งใจและขาดความมุ่งมั่นในการดำเนินการเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งก็ส่งผลให้หลายๆ หน่วยงานจึงขาดความพร้อมเพื่อการบูรณาการเหล่านี้ เป็นต้น

หากจะสรุปปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย และของประเทศต่างๆทั้งในระบบกฎหมายแบบ Common Law และระบบ Civil Law สามารถแสดงได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปปัญหาและอุปสรรคการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย

ปัญหาและอุปสรรค	สาเหตุ	ปัจจัย	แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
1.การขาดนโยบายที่ชัดเจนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	1.การบูรณาข้อมูลด้าน IT เป็นเรื่องใหม่ 2. ผู้กำหนดนโยบายไม่ได้ให้ความสำคัญ	1. มาตรฐานการจัดเก็บข้อมูล 2. ผู้บริหารองค์กร 3.การให้ความสำคัญและกำหนดเป็นนโยบายองค์กร	1. กำหนดเป็นนโยบายองค์กร ในการดำเนินงานต่อไป 2. ทำความตกลงร่วมมือ (MOU) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล	
2.ขาดการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	1. IT ไม่ใช่ภารกิจหลักขององค์กร 2.ยังไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับ 3.ขาดผู้รับผิดชอบหลักโดยตรง	1. ผู้บริหารองค์กร 2.การประสานงานระหว่างองค์กร 3. ผู้รับผิดชอบโดยตรง	1. กำหนดเป็นภารกิจหลักขององค์กร 2.ผู้บริหารติดตามสอบถามความก้าวหน้า 3.กำหนดแผนการดำเนินการชัดเจนต่อเนื่อง	
3.ขาดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในหน่วยงานที่จะทำหน้าที่รับและส่งต่อ	1.ยังไม่มีหน่วยงานริเริ่ม 2.หน่วยงานต่างๆมีภาระงานมาก 3.ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานในการใช้ข้อมูลร่วม	1.นโยบายและแผน 2.งบประมาณและผู้บริหาร 3.ความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ	1.มีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะขึ้นมาดูแลรับผิดชอบ 2.มีการของบประมาณเพื่อดำเนินการ 3.มีการทำความตกลงร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
4.ผู้บริหารระดับสูงยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร	1. ผู้บริหารมุ่งภารกิจหลักขององค์กร 2. ผู้บริหารยังขาดความรู้ความเข้าใจการดำเนินการ	1. วิสัยทัศน์องค์กร 2. นโยบายและแผนชาติ	1.กำหนดเป็นวิสัยทัศน์แต่ละองค์กร 2.บรรจุเป็น National Agenda และสัมมนาผู้บริหารถึงแนวทาง	
5.ปัญหาด้านงบประมาณ(งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต้องใช้งบประมาณสูง)	1. งบประมาณไม่เพียงพอ 2. ขาดการประสานงานขอความร่วมมือจากแหล่งทุนภายนอก	1. นโยบายและแผนไม่มีชัดเจนโดยเฉพาะ 2. ความร่วมมือจากภายนอก	1. แสวงหางบจากแหล่งภายนอก 2. ประสานงานกระทรวง IT ช่วยดำเนินการบางประการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์	

ตารางที่ 1 สรุปปัญหาและอุปสรรคการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	สาเหตุ	ปัจจัย	แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
6.งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ใช้งานหลักของหน่วยงาน	1.ภารกิจหลักขององค์กรยังไม่ได้ประโยชน์จาก IT 2.ไม่มีการแทรกงานไปในงานอื่น	1.จำนวน hardware และ people ware ที่พอเพียง 2.การสอดแทรก IT ลงในภารกิจหลัก	1.กำหนดเป็นภารกิจหลักองค์กร 2.สอดแทรก IT เข้าไปในงานหลักขององค์กร	
7.ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน	1.หน่วยงานขาดการตั้งอัตรารองรับ 2. อัตราค่าจ้างบุคลากรสูง	1.การตั้งอัตราบุคลากร 2.บุคลากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	1.จ้างพนักงานชั่วคราวและประสานสำนักงบประมาณ 2.ตัดโอนบางงานให้ Out sources	
8.ปัญหาการไม่ได้มีการประสานการจัดเก็บข้อมูลร่วมกัน(ต่างฝ่ายต่างจัดเก็บ)	1. การขาดการประสานงาน 2.ขาดมาตรฐานในการจัดเก็บที่เป็นรูปแบบ	1. นโยบายองค์กร 2. ผู้บริหาร 3. ความร่วมมือระหว่างองค์กร	1.ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดรูปแบบมาตรฐาน 2. ประสานความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง	
9.ขาดมาตรฐานในการจัดเก็บและขาดการการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ขาดการเรียกมาตรวจสอบความถูกต้องในปัจจุบัน	1.ยังไม่มีกำหนดมาตรฐานจัดเก็บร่วมกัน 2.ขาดบุคลากรที่จะมาประเมินตรวจสอบ	1. มาตรฐานการจัดเก็บร่วมกัน 2. บุคลากรเพื่อตรวจสอบ	1.สร้างมาตรฐานการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลร่วมกัน 2.ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและปรับปรุงทุกข์และรายงานผล	
10.ขาดกฎหมายและมาตรการด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (โดยเฉพาะภาคเอกชน)พรบ. ข้อมูลข่าวสารทางราชการฯยังไม่สามารถคุ้มครองได้ครอบคลุม	1.กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ยังไม่ผ่านรัฐสภา 2. มีบทบัญญัติทางกฎหมายบางประการเป็นอุปสรรค	1.การมีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล 2.การประสานงานหน่วยงานรัฐกับเอกชน	1.ผลักดันให้กฎหมายดังกล่าวผ่านสภาออกมามีบังคับใช้ 2.ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบที่เป็นปัญหาอุปสรรคหรือจัดทำข้อตกลงร่วม	

ตารางที่ 1 สรุปปัญหาและอุปสรรคการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	สาเหตุ	ปัจจัย	แนวทางแก้ไข	หมายเหตุ
11.ขาดความตั้งใจและขาดความมุ่งมั่นในการดำเนินการเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1.บุคลากรขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการประมวลผลข้อมูล 2.ภาระงานประจำมีมาก	1.กฎหมายและระเบียบที่กำหนดให้มีการประมวลผลข้อมูลโดยการใช้เทคโนโลยี 2.		
12.ขาดการบูรณาการในระบบงานแม่ในองค์กรเดียวกันก็ตาม	1.บางหน่วยงานยังไม่ได้ประสานการทำงานโดยตรง 2.การยังไม่ทราบวิธีการและแนวทางการบูรณาการ			

ตารางที่ 2. การเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย และต่างประเทศ

ปัญหาและอุปสรรคกลุ่ม Civil Law	ปัญหาและอุปสรรคกลุ่ม Common Law	ปัญหาและอุปสรรคกลุ่มประเทศไทย
1.การยังขาดมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูล	1.การมีหน่วยงานหลากหลายมากเกินไป และความต้องการใช้ข้อมูลไม่เหมือนกัน ทำให้การประมวลผลข้อมูลล่าช้า ไม่ครบถ้วน	1.การขาดนโยบายที่ชัดเจนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
2.ปัญหาด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ที่ยังไม่มีความรู้ในด้านนี้มีอยู่ มาก	2.บางองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ยังไม่ให้ความสำคัญมากนัก จึงมีการจัดสรรงบประมาณให้น้อย	2.ขาดการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
3.ความไม่เชื่อมั่นในการอนุญาตให้ใช้ข้อมูลต้องให้ศาลมาควบคุม	3.หน่วยงานบางหน่วย ยังเล็กเกินไป ที่จะมีการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ทาง IT มาประจำ	3.ขาดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในหน่วยงานที่จะทำหน้าที่รับและส่งต่อ
4.ขาดการประเมินผลและพัฒนาองค์กร ให้รองรับการใช้ IT	4.ขาดการวางแผน ระยะยาวจัดบให้เฉพาะบางปี	4.ผู้บริหารระดับสูงยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร
5.วัตถุประสงค์ของการมี IT ในองค์กร ไม่ชัดเจน	5.มีข้อจำกัดในด้านบุคลากรและการออกแบบเพื่อนำมาใช้งานหรือใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง	5.ปัญหาด้านงบประมาณ(งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต้องใช้งบประมาณสูง)
6.ขาดความเข้าใจในประโยชน์และข้อจำกัดของเทคโนโลยี	6.ประสบกับปัญหาด้านความเสี่ยงต่างๆในกระบวนการดำเนินการ	6.งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ใช่งานหลักของหน่วยงาน
7.ขาดการวางแผนในด้านของผู้ใช้ประโยชน์และการพัฒนา	7.กลัวปัญหาเรื่องความรับผิดชอบ หากเกิดความผิดพลาด	7.ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน

ตารางที่ 2. การเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคของการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย และต่างประเทศ (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคกลุ่ม Civil Law	ปัญหาและอุปสรรคกลุ่ม Common Law	ปัญหาและอุปสรรคกลุ่มประเทศไทย
		8.ปัญหาการมิได้มีการประสานการจัดเก็บข้อมูลร่วมกัน(ต่างฝ่ายต่างจัดเก็บ)
		9.ขาดรูปแบบที่เป็นมาตรฐานในการจัดเก็บและขาดการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ขาดการเรียกมาตรวจสอบดูความถูกต้องในปัจจุบัน
		10.ขาดกฎหมายและมาตรการด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล(โดยเฉพาะภาคเอกชน)พรบ. ข้อมูลข่าวสารทางราชการยังไม่สามารถคุ้มครองได้ครอบคลุม
		11.ขาดความตั้งใจและขาดความมุ่งมั่นในการดำเนินการเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
		12.ขาดการบูรณาการในระบบงานแม่ในองค์กรเดียวกันก็ตาม

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่า ประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาและออกกฎหมายที่มีบทบัญญัติส่งเสริมต่อการแลกเปลี่ยน และการเชื่อมโยงข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเหล่านี้สามารถจำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กฎหมายที่เอื้อต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล ในกระบวนการยุติธรรม กฎหมายเหล่านี้ แม้จะมีการระบุ และกระจัดกระจายตามกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่ แต่ก็จะมีมาตรการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดเก็บรวบรวม ข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูล มีการส่งมอบให้หน่วยงานกลางประมวลผล ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถใช้ข้อมูลเอื้อในการปฏิบัติงานของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลายประเทศจะมีการออกกฎหมายที่เอื้อต่อการทำธุรกรรมทางการค้า เช่น E-Commerce แต่กฎหมายเหล่านั้นก็เอื้อประโยชน์ต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลด้วยเช่นกัน

2. กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ประเทศต่าง ๆ มีการออกมาตรการทางกฎหมายมาให้การคุ้มครองและมีการจำแนกข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะ ซึ่งก็ส่งผลต่อการดำเนินการในการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูล บางประเทศ (รวมทั้งประเทศไทย) ยังไม่ได้มีการออกกฎหมาย การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แต่พยายามนำกฎหมายที่มีอยู่ มาปรับใช้ให้สามารถมีผลได้ แต่ก็อาจจะส่งผลให้มีช่องว่างทางกฎหมายได้ ควรต้องมีการออกกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกมาใช้โดยเฉพาะ เพื่อให้เป็นมาตรฐานชัดเจนทั้งต่อบุคคล ผู้ที่เป็นเจ้าของข้อมูล และต่อผู้ปฏิบัติงาน

3. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา หลายประเทศยอมรับการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูล (Database) ว่า เป็นงานสร้างสรรค์ที่ควรจะได้รับ การคุ้มครองจากกฎหมายลิขสิทธิ์ และ/หรือสิทธิบัตร โดยยอมรับลิขสิทธิ์ของผู้ที่ได้จัดทำข้อมูลก่อนและลิขสิทธิ์ของเจ้าของฐานข้อมูล ในขณะที่บางประเทศ อย่าง ฝรั่งเศส มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่า การจัดทำฐานข้อมูลจากการบูรณาการข้อมูลนั้นถือเป็น the work of mind ที่จะให้การรองรับและคุ้มครองจากกฎหมายลิขสิทธิ์ ในขณะที่บางประเทศอย่างแคนาดา ได้ยอมรับการคุ้มครองฐานข้อมูลในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิบัตร (e-Patent)

4. กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด การออกกฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิดของประเทศต่าง ๆ นั้นล้วนมีผลต่อการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่การจัดทำฐานข้อมูลและการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล

แนวทางเกี่ยวกับบทบัญญัติทางกฎหมายดังกล่าว สามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ลักษณะบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล ในกระบวนการยุติธรรม

ประเภทกฎหมาย	ลักษณะบทบัญญัติกฎหมาย	หมายเหตุ
1. กฎหมายที่เอื้อต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล ในกระบวนการยุติธรรม	ระบบCommon Lawออกกฎหมายรับรองการดำเนินการของ องค์กร โดยจะออกกฎหมายของรัฐบาลกลางและเชิงประสาน บังคับให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นประสานให้ความร่วมมือ ในการประสานการปฏิบัติการ Civil Law จึงมักจะใช้การออกกฎหมายเฉพาะในเชิงการ บริหารจัดการในรูปของพระราชบัญญัติ (act) ออกมาใช้ โดย มีการตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ (ad hoc Committee) หรือ อาจจะมีการตั้งเป็นคณะทำงาน (task force) ที่ประกอบด้วย ตัวแทนจากหน่วยงานบังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้องมา ดำเนินการร่วมกัน	มีความจำเป็นที่ต้องมีมาตรการทาง กฎหมายเป็นบทบัญญัติที่จะต้อง ออกมารองรับเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถที่จะเชื่อมโยงข้อมูลของตนเองมี อยู่และเก็บรักษามาปฏิบัติงาน ร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ นอกจากนี้ข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันได้ ถูกเก็บรักษาไว้ในฐานข้อมูลและเป็น ข้อมูลในทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่ง จำเป็นต้องมีกฎหมายมารองรับและ ระบุนความถูกต้องทั้งในการเข้าถึง ข้อมูลและการใช้ข้อมูลตลอดจนการ เก็บรักษาความลับ การเข้าถึงข้อมูล การรักษาความปลอดภัย ประเภท ของข้อมูล และระยะเวลาในการ จัดเก็บ

ตารางที่ 3 ลักษณะบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล ในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเภทกฎหมาย	ลักษณะบทบัญญัติกฎหมาย	หมายเหตุ
2.กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	ออกกฎหมายไว้เพื่อคุ้มครองข้อมูลและสิทธิส่วนบุคคล เรียกว่า Data Protection Act และ Privacy Act คุ้มครองตั้งแต่ข้อมูลทั่วไปของบุคคลนั้น ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นต้น จนถึงข้อมูลที่เป็นความลับ เช่น ประวัติทางการแพทย์ ประวัติทางวินัย ประวัติทางอาชญากรรม เป็นต้น	บุคคลที่ถูกควบคุมคือ ผู้ควบคุมข้อมูล (Controller) และผู้ประมวลผลข้อมูล (Processor)
3.กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	ฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นใหม่ควรเป็นสิ่งที่มีความหมายให้การรองรับและถือเป็นการสร้างสรรค์ จึงควรได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ดังนั้นในกรณีที่มีการจัดทำฐานข้อมูลขึ้นมาเฉพาะเพื่อการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงหรือบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม ฐานข้อมูลเหล่านั้นจึงถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของหน่วยงานหรือองค์กรที่ดำเนินการและควรมีมาตรการทางกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายลิขสิทธิ์มาให้การรับรองและคุ้มครอง	ประเทศส่วนใหญ่ในยุโรป จะได้รับอิทธิพลจาก EU Directive ทำให้ยอมรับฐานข้อมูล (database) ว่าได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายลิขสิทธิ์ และ/หรือสิทธิบัตร โดยยอมรับลิขสิทธิ์ของผู้ที่ได้จัดทำข้อมูลก่อน และลิขสิทธิ์ของเจ้าของฐานข้อมูล

ตารางที่ 3 ลักษณะบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล ในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเภทกฎหมาย	ลักษณะบทบัญญัติกฎหมาย	หมายเหตุ
4.กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด	มีมาตรการทางกฎหมายป้องกันและเอาผิดกับผู้ที่สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากการลักลอบเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ถูกต้อง (Hacking) เนื่องจากกฎหมายอาญาของประเทศต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เน้นให้ความสำคัญคุ้มครองแก่วัตถุที่มีรูปร่าง (tangible or corporeal objects) เช่น ทรัพย์สิน เป็นต้น เมื่อการกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ เป็นการกระทำต่อวัตถุที่ไม่มีรูปร่าง (intangible or incorporeal objects) ได้แก่ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ดังนั้น การกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์จึงไม่เป็นความผิดอาญา จึงต้องมีการออกกฎหมายพิเศษมาใช้บังคับ	ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเป็นฐานข้อมูลที่มีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งทั้งต่อการดำเนินคดี การสร้างคามยุติธรรม และผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ของบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นโจทก์ จำเลย พยาน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ซึ่งหากมีผู้ที่สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบจากการลักลอบเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ถูกต้อง (Hacking) จึงควรมีมาตรการทางกฎหมาย มาตรการคุ้มครองโดยเฉพาะต่อการกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์ให้เป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่ง

ตารางที่ 4 ลักษณะบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล ในกระบวนการยุติธรรมของไทย

ประเภทกฎหมาย	ลักษณะบทบัญญัติกฎหมาย	หมายเหตุ
1.กฎหมายที่เอื้อต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล ในกระบวนการยุติธรรม	ไม่มีกฎหมายเฉพาะโดยตรงแต่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่สามารถปรับใช้ได้กับการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งทางตรงและทางอ้อม	มีบทบัญญัติทางกฎหมายบางส่วนที่เป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม
2.กฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	ประเทศไทยยังขาดกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงเฉพาะ มีเพียงพรบ.ข้อมูลข่าวสารทางราชการที่สามารถปรับใช้ได้ในระดับหนึ่ง	พรบ.ข้อมูลข่าวสารทางราชการยังไม่สามารถคุ้มครองได้ครอบคลุมได้ครบถ้วน โดยเฉพาะภาคเอกชน
3.กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	ยังไม่มีบทบัญญัติที่คุ้มครองฐานข้อมูลโดยตรง แต่บทบัญญัติของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถจะปรับใช้ได้กับการจัดทำฐานข้อมูลและการบูรณาการข้อมูล	ควรมีการปรับปรุงกฎหมายให้มีบทบัญญัติเฉพาะที่มาคุ้มครองฐานข้อมูลและการบูรณาการข้อมูล
4.กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด	ประเทศไทยมีกฎหมายมาใช้โดยเฉพาะแล้วและมีบทบัญญัติที่ครอบคลุมการเจาะข้อมูลและการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิดกฎหมาย แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่จะใช้กฎหมายดังกล่าวบังคับใช้และตีความให้ชัดเจน	เป็นมาตรการทางกฎหมายที่จะให้การคุ้มครองฐานข้อมูลและการดำเนินการในการแลกเปลี่ยนและการเชื่อมโยงข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมได้ดี

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
สหรัฐอเมริกา	1.The Code of Federal Regulations (CFR) โดยอยู่ในหมวด 28 CFR Part 23 : Criminal Justice History Information มีบทบัญญัติกว้างๆ และให้อำนาจในการบูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม 2.The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act of 1968 กฎหมายดังกล่าวได้มีการตราให้มีการดำเนินการออกแบบในการรับข้อมูล การเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลทั้งข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลจากองค์กรต่างๆ บนฐานของหลักการที่เชื่อได้ว่าเป็นกิจกรรมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรม	-Freedom of Information Act 1966 -The Privacy Act 1974 ให้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่หน่วยงานราชการต่างๆ มีอยู่ -The Government in the Sunshine Act -Electronic Communications Privacy Act 1986	Copyright law ลิขสิทธิ์ในงานที่มีการรวบรวม หากผลงานการดำเนินการดังกล่าวไม่เคยมีใครดำเนินการจัดทำมาก่อน มาตรา 102 ผลงานที่เป็นการรวบรวม หรือผลงานที่เป็นในเชิงอนุพันธ์	มีมากกว่า 40 ฉบับ เช่น Copyright Act, National Stolen Property Act, Mail and Wire Fraud Statutes Child Pornography Prevention Act of 1996 เป็นต้น ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องนี้ ได้แก่ The Counterfeit Access Device and Computer Fraud and Abuse Act of 1984 นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้แล้วยังมีกฎหมายอื่นที่สามารถใช้ดำเนินคดีกับการกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์ได้อีก คือ the Electronic Communications Privacy Act 1986 และ the Economic Espionage Act 1999

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
สหรัฐอเมริกา(ต่อ)	3.The Crime Identification Technology Act 1998 ให้รัฐสภาจัดงบประมาณรายจ่ายจำนวน 250 ล้านเหรียญอเมริกันต่อปี ติดต่อกัน 5 ปี ให้มลรัฐต่างๆ ได้บูรณาการข้อมูลในระบบกระบวนการยุติธรรมโดยใช้เทคโนโลยี 4.The Brady Handgun Violence Prevention Act (Brady Act (1993), ให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ที่ค้าอาวุธปืน และผู้ที่มีอาวุธปืนไว้ในครอบครอง ตลอดจนมีการตรวจสอบการครอบครองอาวุธปืน รวมถึงมาตรการต่างๆ เช่น การต่อทะเบียนอาวุธปืนทุก 2 ปี 5.The National Child Protection Act of 1993 (NCPA) (1993) กฎหมายฉบับนี้มุ่งที่จะให้มลรัฐต่างๆ ได้ส่งข้อมูล “การประกอบอาชญากรรมที่มีการแสวงหาผลประโยชน์และล่วงละเมิดเด็ก” (Child abuse crime information) 6.The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act of 1968 (Omnibus Act1968 มีการเก็บรักษาข้อมูลจากการดักฟังโทรศัพท์หรือการล่อซื้อเพื่อใช้ดำเนินคดีและบูรณาการหรือเชื่อมโยงเข้ากับฐานข้อมูลอื่น			

ตารางที่ 5 สรุปรกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
สหรัฐอเมริกา(ต่อ)	7.The Violent Crime Control and Law Enforcement Act of 1994 (Violent Crime Control Act), (1994)ให้รัฐต่างออกกฎหมายให้มีการลงทะเบียนข้อมูลประวัติอาชญากรทางเพศ ที่กระทำผิด และถูกคุมขังหลังจากถูกปล่อยตัวไปแล้ว 10 ปี และมีการกำหนดโทษแก่หน่วยงาน หรือรัฐที่ไม่ได้มีการดำเนินการขึ้นทะเบียนข้อมูลดังกล่าวด้วย 8.Relevant requirements of the Jacob Wetterling Crimes Against Children and Sexually Violent Offender Registration Act, รัฐบาลกลางให้อำนาจแก่มลรัฐในการที่จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีการล่องละเมิดทางเพศ แก่เด็กและยกเว้นการปกป้องข้อมูลส่วนตัวของจำเลยผู้กระทำผิดทางเพศ 9. Megan's Law, ตำรวจของมลรัฐต้องจัดทำและดูแลข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการลงทะเบียนของบุคคลที่เข้ามาอาศัย มีการตรวจสอบและเทียบเคียงกับข้อมูลในหน่วยอื่นๆที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล			

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
สหรัฐอเมริกา(ต่อ)	10.The Pam Lychner Sexual Offender Tracking and Identification Act of 1996ให้สำนักงานอัยการสูงสุดได้มีประสานงานกับ FBI ลงทะเบียนเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดในทางเพศ 11. The Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000 ให้องค์กรที่เกี่ยวข้อง ทำการเก็บรวบรวมและประมาณข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำรายงานประจำปี (Annual Report) มีการส่งข้อมูลให้ฝ่ายตรวจคนเข้าเมืองประสานการข้ามเดินทางเข้าประเทศแก่บุคคลที่ขึ้นบัญชีดำการค้ามนุษย์ และเด็กและให้ตรวจสอบผู้เสียหายที่เดินทางด้วย ตลอดจนรวบรวมพฤติกรรมและจัดทำพัฒนาฐานข้อมูล			

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
สวีเดน	1. Electronic Communications Act 2000 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั่วไป	1. พระราชบัญญัติการคุ้มครองข้อมูลในปี ค.ศ. 1974 และฉบับแก้ไข ค.ศ. 1992	1. Directive Act of 6 November 1997 (Act 1997:79) ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 1998 มาใช้โดยมีการแก้ไขใน มาตรา 49 ของกฎหมาย Swedish Copyright Act 1997	1. The Computer Misuse Act 1990 คัดลอกแนวทางมาจากกฎหมายของอังกฤษ

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
แคนาดา	มีหลากหลายได้แก่ กฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายสิทธิบัตร กฎหมายเครื่องหมายการค้า นิติกรรมสัญญา การบูรณาการข้อมูล (Topography) ซึ่งกฎหมายเหล่านี้มีวัตถุประสงค์ในการใช้แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลว่าจะเป็นลักษณะใด	-กฎหมายความเป็นอิสระของข้อมูลข่าวสารของรัฐปี 1983 คือ พระราชบัญญัติการเข้าถึงข้อมูล ปี 1983 (the Access to information ACT 1983) มี Newfoundland มี Freedom of Information Act 1981, New Brunswick มี Right to Information Act 1978) -พระราชบัญญัติการเข้าถึงข้อมูล ปี 1983 หรือ AIA นี้ใช้บังคับกับกระทรวง ทบวง กรมและหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ซึ่งรวมทั้งหน่วยงานตำรวจ และสำนักงานข่าวกรองด้วย ตั้งแต่ปี 1989 -ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติความเป็นส่วนตัว (the Privacy Act of . 1983) กำหนดให้บุคคลสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองได้	-สิทธิบัตร (Patent Law) ฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้รับการคุ้มครองในเชิงสิทธิบัตรเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 1989 อย่างไรก็ตาม ก่อนปี 1991 ฐานข้อมูลที่ได้มีการจัดทำขึ้น จะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายลิขสิทธิ์ก่อน โดยกฎหมาย Copyright Act	-แคนาดาแก้กฎหมายอาญา (Criminal Act 1985) ให้การเข้าถึงการบริการคอมพิวเตอร์โดยผิดกฎหมายเป็นความผิดอาญา โดยมาตรา 342.1 บริติช โคลัมเบีย ได้มีการออกกฎหมายเฉพาะทางมาใช้คือ The British Computer Misuse Act 1990 โดยมุ่งพิจารณาเจตนาที่จะเจาะข้อมูลหรือทำลายในคอมพิวเตอร์โดยไม่มีอำนาจ (รวมทั้งการโจรกรรม)

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
ออสเตรเลีย	-กฎหมาย The Privacy Act 1988 ออกกระเบียบ Model Forensic Procedure Bill และมี The Model Criminal Code Officer' Committee มารองรับ -Commonwealth ได้มีการแก้ไข Crime Act 1914 ในปี 2001 เพื่อป้องกันการนำข้อมูลมาใช้ในทางที่ผิด รวมทั้งมีกฎหมาย The Public Service Act 1999 ที่ช่วยให้รัฐและมณฑลต่างๆสามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันได้	-พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลออสเตรเลีย คือ The Australian federal Freedom of Information Act (AuFOIA)) ประกาศเป็นกฎหมายในปี 1982 (New South Wales-Freedom of Information Act 1989, Queensland-Freedom of Information Act 1992, South Australia-Freedom of Information Act 1991, Victoria-Freedom of Information Act 1982, Western Australia-Freedom of Information Act 1992) พระราชบัญญัติความเป็นส่วนตัว ปี 1988 (The Privacy Act 1988)	-Copyright Act 1968 เพราะถือว่าเป็นงานที่มีลักษณะเป็นงานต้นแบบ ประเด็นปัญหากฎหมายก็คือ กฎหมายลิขสิทธิ์ออสเตรเลียให้การคุ้มครองการรวบรวมข้อมูล ตามหลัก Sweat of the brow หรือ industrious collection	-Computer specific laws พ.ศ. 2539แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาพเด็กลามกอนาจารและความรุนแรงของเกมคอมพิวเตอร์ -Cyber crime 2001 (Cth) Act เพิ่มเติมบทบัญญัติใหม่ในส่วนที่ 10.7 ของกฎหมายอาญา Crime Code Act 1995 (Cth) และ Customs Act 1901 แก้ไขกฎหมายต่อไปนี้ด้วย : Australian Security Intelligence Organization Act 1979, Education Services for Overseas Students Act 2000/ Telecommunications (Interception) Act 1997

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
นิวซีแลนด์	-Electronic Transaction Bill ซึ่งผ่านออกมาบังคับใช้เมื่อ พฤศจิกายน 2003 กฎหมายดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ที่จะเอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และส่งเสริมนวัตกรรมทางเศรษฐกิจ -อื่นๆอีก ได้แก่ Electronic Commerce Part three The Telecommunication Act 2001 และ ยอมรับ Australian Electronic Transaction Bill 1999 การให้ข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษร ลายเซ็น และความรับผิดชอบเอกสารในรูป electronic form และการรับรองเป็นพยาน เป็นต้น -กฎหมาย The Electronic Transaction Bill ได้ผ่านสภา เมื่อ พฤศจิกายน 2000	-พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการในประเทศนิวซีแลนด์ (The Official Information Act OIA) ได้รับการประกาศใช้เป็นกฎหมายในปี ค.ศ. 1982 -พระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล ปี 1993 (The Privacy Act 1993) ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล 12 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรวบรวม การเก็บรักษาการใช้และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร		

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
ฝรั่งเศส	-The Data Processing, Data Files and Individual Liberties 1978 ปรับปรุงแก้ไขปี 2004 เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการประมวลข้อมูล โดยมีการจำแนกประเภทข้อมูล การเข้าถึง การควบคุมข้อมูล และสิทธิส่วนบุคคล ข้อมูลทางการแพทย์ เป็นต้น -นอกจากนี้ในส่วนกฎหมายอื่นๆที่ฝรั่งเศสนำมาปรับใช้คือ กฎหมายอาญา (Penal Code) ที่มีการปรับปรุงแก้ไข เมื่อวันที่ 8 พค. 2007 ให้ข้อมูลต่างๆได้รับการคุ้มครองจากบทบัญญัติของกฎหมายอาญา	-ฝรั่งเศสได้ออกรัฐธรรมนูญตั้งวันที่ 6 มกราคม ค.ศ. 1987 ว่าด้วยการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารโดยเครื่องคอมพิวเตอร์และสำเนาภาพ	-ฝรั่งเศสนั้นมีกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ครอบคลุมผลงานที่เกิดจากความคิดและการแสดงออกทางความคิดที่เรียกว่า the work of mind	-ฝรั่งเศสจะมีการปรับใช้กฎหมายอาญา มาตรา 323-(1)-(4)(7)ส่วนการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอันเป็นผลมาจากการใช้การใช้กรรมวิธีทางด้านคอมพิวเตอร์หรือการเข้าถึงแฟ้มข้อมูลผู้อื่นโดยไม่มีอำนาจก็มีความผิดตาม มาตรา 226(16)-(17)

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
ญี่ปุ่น	-The Act for Protection of Computer Processed Personal Data 1989 ใช้ปกป้องผลประโยชน์และสิทธิของบุคคลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยประมวลผลผ่านระบบคอมพิวเตอร์ -Law Concerning Electronic Signatures and Certification Services 2001 ใช้ส่งเสริมการใช้ลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์	-1.The Law on the Protection of Personal Information -2.The Law Concerning the Protection of Personal Information held by Administrative Organs	-The copyright Act ไม่ได้ให้การรับรองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 10-3 ถือว่าการดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นเรื่องของ Idea หรือ Expression Dichotomy(Computer program)	-ญี่ปุ่นมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ได้แก่กฎหมายอาญา(Penal Code)ที่ให้การคุ้มครองในระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ กฎหมายการเข้าถึงคอมพิวเตอร์โดยไม่มีอำนาจ (Unauthorized Computer Access Law)กฎหมายอื่นๆ เช่น กฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายโทรคมนาคม กฎหมายว่าด้วยสิ่งลามกอนาจารเด็ก เป็นต้น

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
ญี่ปุ่น(ต่อ)	- Basic Law on the Formation of an Advanced Information and Telecommunications Network Society ส่งเสริมมาตรการต่างๆในการสร้างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โทรคมนาคม และการสร้างเครือข่าย โดยที่สำคัญคือ ใน Article 7 Article 10 ได้กำหนดมาตรการความรับผิดชอบของหน่วยงานต่อการเก็บรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยทางอิเล็กทรอนิกส์และปี2000 -2005 ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - 2000-2001 ได้แก่ IT Basic Law (2001) และ Electronic Signatures Law (2001) -2002-2003 ได้แก่ e-Voting law (2002) Personal Information Protection law (2003) Online Administrative Procedure Law (2003) และ Public Personal Authentication Services Law 2003. -2004-2005 มี e-Document Law (2005).			Unauthorized Computer Access Law No.128 ,1990 เป็นกฎหมายแม่บทของการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการคอมพิวเตอร์กับการกระทำผิด Computer Crime Act of the Japanese Penal code หากมีการใช้คอมพิวเตอร์ร่วมในการกระทำความผิดลักษณะฉ้อโกง(ตามมาตรา 6)และความผิดในลักษณะComputer fraud ตามมาตรา 246 อาจต้องถูกจำคุกที่มีโทษหนักถึง 5 ปี

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
เนเธอร์แลนด์	-ใช้ระบบคุณภาพที่เรียกว่า ISO 11179 พัฒนาคุณภาพข้อมูลที่จะแลกเปลี่ยนและในลดการใช้เวลากับงานเอกสารตามหลักการ e-Business และ e-Government และเน้นที่ XML -ออกกฎหมายระดับชาติ คือ Electronic Traffic Law -มาตรา 8 ของ The National Road and traffic law) โดยมีการใช้โครงสร้างแบบ XML	-Electronic Signature Act 2002 รับรองการส่งข้อมูลและยืนยันเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เอื้อ e-Commerce และ e-Government -Electronic Decree of 1998 หรือ Dutch Telecom Law อนุมัติตาม Directive ของ EU ก็คือ The Distance Contract Act 2001 (EU ออก EU Distance Contract Directive มาเป็นต้นแบบ) -รัฐธรรมนูญของเนเธอร์แลนด์ มาตรา 7, 10 และ 13 คุ้มครองความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น -Telecommunication Act 2004 อนุมัติตาม EU directive on electronic communication และ มีการนำหลักการ Electronic Commerce Platform Netherlands (E CP.NL) มาปรับใช้	-Data Protection Act 1995 -นำ Directive ดังกล่าว มาอนุมัติเป็นกฎหมาย -นำเอา European Software Directive มาปรับใช้ -นำเอาแนวทาง European Council Directive มาปรับใช้ทำให้กฎหมายลิขสิทธิ์ของเนเธอร์แลนด์ฐานข้อมูลด้านงานยุติธรรมที่เกิดจากการบูรณาการมีลิขสิทธิ์ในส่วนที่มีการดำเนินการขึ้นมาใหม่	-Computer Crime Act 1991 กำหนดลักษณะและประเภทของการประกอบอาชญากรรม การใช้อินเทอร์เน็ตโดยองค์กรอาชญากรรมและการโฆษณาภาพลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 5 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
สิงคโปร์	-Electronic Transactions Act 1998 มีความรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญาภายใต้มาตรา 10 ของกฎหมาย	ไม่ได้มีการบัญญัติกฎหมายไว้เพื่อการนี้โดยตรง เสนอให้มีการออก Model Data Protection Code for the Private Sector ในเดือนกุมภาพันธ์ 2002 ซึ่งต่อมาจากความจำเป็นดังกล่าว จึงมีการออกกฎหมายมาใช้ก่อนคือ E-Commerce Code for the Protection of Personal Information and Communication of Consumers of Internet Commerce	-The Copyright Act 1987 ปรับปรุงแก้ไข 1994 1998 และ 1999 ให้ครอบคลุมการคุ้มครองการสร้างและการออกแบบ hardware คุ้มครองตั้งแต่ 5-15 ปี หลังจากการสร้างเสร็จงานหลัก e-patent อันเป็นแบบสำหรับการให้ความคุ้มครองสิทธิบัตรในฐานข้อมูลได้	-Computer Misuse Act 1993 เอาผิดกับพวกที่มุ่งเจาะระบบข้อมูลคอมพิวเตอร์ (hacking) กฎหมายที่มีลักษณะกึ่งทางแพ่งและทางอาญา คือ มีบทบัญญัติการลงโทษทั้งทางแพ่งและอาญา บางครั้งจะเรียกกฎหมายฉบับนี้ว่า "Cyber-Trespass" ปัญหาสำคัญอยู่ที่การตีความอย่างชัดเจน ถึงว่า การบุกรุก (trespass) , มิได้ทั้งการบุกรุกทางกายภาพ และการบุกรุกทางอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 6 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย

ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อการแลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล	กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด
ประเทศไทย	-มีทั้งกฎหมายที่เป็นอุปสรรคและเอื้อต่อการเชื่อมโยงข้อมูลแต่การจัดกระจายออกไปตามแต่ละฉบับ -กฎหมายที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พรบ. ข้อมูลข่าวสารฯ พ.ศ. 2540 พรบ. ปปช. พรบ. ปปง พรบ. จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี เป็นต้น -กฎหมายที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงฯ ได้แก่ พรบ. ข้อมูลข่าวสารฯ 2540 พรบ. ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ พรบ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 เป็นต้น	-ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง จะมีที่เกี่ยวข้อง คือ 1. พรบ. ข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ. 2540 2. พรบ. ทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 3. พรบ.สถิติ พ.ศ. 2508	พรบ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537	มีกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การกระทำความผิดหรือการก่อให้เกิดภัยอันตรายหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ตามวัตถุหรือระบบที่ถูกกระทำ คือการกระทำต่อระบบคอมพิวเตอร์การกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย (จำแนกตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานเกี่ยวข้อง	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	กฎหมายเฉพาะของหน่วยงาน	หมายเหตุ
1. กองทะเบียนประวัติอาชญากร (ทว.)สตช.	กฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 33 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	ระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 12 รายงานประจำวัน	พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
2. สำนักงานคณะกรรมการปช.	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 25 และ มาตรา 120	
3. สำนักงานคณะกรรมการปปง.	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	
4. สำนักงานปปส.	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๔ จัตวา	

ตารางที่ 7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย (จำแนกตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) (ต่อ)

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานเกี่ยวข้อง	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	กฎหมายเฉพาะของหน่วยงาน	หมายเหตุ
5. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	พรบ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 มาตรา 22(3)และ24(3)	
6. สำนักงานอัยการสูงสุด	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2545 ข้อ 19 และข้อ 20	
7. ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	-	
8. กรมราชทัณฑ์	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	-	พระราชบัญญัติราชทัณฑ์พ.ศ. ๒๕๓๙ไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย(จำแนกตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) (ต่อ)

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานเกี่ยวข้อง	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	กฎหมายเฉพาะของหน่วยงาน	หมายเหตุ
9. กรมคุมประพฤติ	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	-	
10.กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	อนุสัญญาสิทธิเด็ก ข้อ 40 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2534 มาตรา 93	
11. กรมบังคับคดี	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	-	
12. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	-	

ตารางที่ 7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมของไทย(จำแนกตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) (ต่อ)

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานเกี่ยวข้อง	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	กฎหมายเฉพาะของหน่วยงาน	หมายเหตุ
13.กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่ง	-	
14.สำนักงานศาลยุติธรรม	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	ข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ข้อ 33 – 36) และข้อกำหนดคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 (ข้อ 18 – 22)ของศาลล้มละลายกลาง	
15.หน่วยงานอื่น ๆ 15.1 กรมการขนส่งทางบก	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	-	
15.2 สำนักทะเบียนราษฎร	พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540	พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534	

ตารางที่ 8 บทบัญญัติทางกฎหมายที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล
ในกระบวนการยุติธรรมไทย

กฎหมาย	บทบัญญัติที่เป็นอุปสรรคฯ	หมายเหตุ
1. รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย	มาตรา 33 : ระบุ ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้	ดังนั้น การที่หน่วยงานจะส่งมอบข้อมูลหรือมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลอาจกระทบต่อความเสียหายต่อชื่อเสียงของบุคคลที่ถูกกล่าวหา และถูกฟ้องร้องดำเนินคดีฐานหมิ่นประมาทได้ เนื่องจากการที่จะต้องถือว่าผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะมีการพิสูจน์
2. ประมวลกฎหมายอาญา	มาตรา 157 : ระบุถึงการเป็นเจ้าพนักงานกระทำการ หรือละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด มาตรา 322 : ผู้ใดเปิดเผย หรือ นำเอกสารเปิดเผยของผู้อื่น เพื่อล่วงรู้ข้อความที่ดี หรือ นำเอกสารนั้นออกเปิดเผยโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น มาตรา 324 : ผู้ใดโดยเหตุที่ตนตำแหน่งหน้าที่ วิชาชีพ หรือ อาชีพอันเป็นที่ไว้วางใจล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับผู้อื่น --- เกี่ยวกับการนิมิตในวิทยาศาสตร์	การเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล หรือบูรณาการข้อมูล เนื่องจากเป็นข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมซึ่งล่อแหลม (sensitive) ต่อความเสียหาย หรือ การได้เปรียบเสียเปรียบในเชิงคดี ซึ่งผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกไม่แน่ใจว่า หากยังไม่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบใดๆ มารองรับให้การคุ้มครองการปฏิบัติงานอาจไม่กล้าส่งมอบหรือแลกเปลี่ยนเพราะเกรงจะเกิดความรับผิดชอบ

ตารางที่ 8 บทบัญญัติทางกฎหมายที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล
ในกระบวนการยุติธรรมไทย (ต่อ)

กฎหมาย	บทบัญญัติที่เป็นอุปสรรค	หมายเหตุ
3. ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์	มาตรา 9 เอกสารในทางแพ่งในรูปเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ว่า จะใช้เป็นเอกสารทางแพ่งได้หรือไม่ มาตรา 420 ,423 ,428 ว่าด้วยการละเมิดและความผิดฐาน หมิ่นประมาท จากการเผยแพร่เอกสารที่ก่อให้เกิดความ เสียหายแก่ผู้ใด	ดังนั้น กรณีที่มีการส่งมอบเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างหน่วยงานอาจมีความรับผิดชอบ หมิ่นประมาททางแพ่งด้วย หากเกิดความ เสียหายในทางแพ่ง (นอกเหนือจากความรับผิด ทางอาญา)
4. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา	มาตรา 157 ระบุให้การฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ	ยังไม่มี การตีความคำพิพากษาของศาล หรือ การ ออกกระเปาะรับรองรับถึงการฟ้องด้วยเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ว่าจะใช้เป็นเอกสารคำฟ้องได้หรือไม่

ตารางที่ 8 บทบัญญัติทางกฎหมายที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล
ในกระบวนการยุติธรรมไทย (ต่อ)

กฎหมาย	บทบัญญัติที่เป็นอุปสรรค	หมายเหตุ
5. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	มาตรา 54 (1) ห้ามมิให้อนุญาตบุคคลที่มีใช้คู่ความหรือ พยานคัดค้านทั้งหมดหรือบางส่วน	สำนักงานศาลยุติธรรมยังไม่ได้มีการออกระเบียบรองรับ หรือตีความหรือระบุว่า การเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลไม่เข้าเงื่อนไข ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานศาลฯ ไม่กล้าอนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลฯ
6. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการพ.ศ.2540	มาตรา 15(4)(5)และ(6) การกำหนดข้อยกเว้นการเปิดเผยข้อมูล	ทำให้หน่วยงานต่างๆเกิดความวิตกกังวลว่าจะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน เช่น ข้อมูลการสอบสวน หากเปิดเผยจะไม่มีใครกล้ามาให้เป็นพยาน

ตารางที่ 8 บทบัญญัติทางกฎหมายที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล
ในกระบวนการยุติธรรมไทย (ต่อ)

กฎหมาย	บทบัญญัติที่เป็นอุปสรรค	หมายเหตุ
7. พระราชบัญญัติว่าด้วย ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544	ปัญหาการ duplicate หรือ copy ข้อมูลทั้ง file ส่งไปให้หน่วยงาน เพราะ อาจจะมีข้อมูลส่วนบุคคลปะปนไปด้วยอาจมีผลกระทบต่อการฟ้องร้อง ดำเนินคดี มาตรา 35 กล่าวถึง ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ ...หรือการ ดำเนินการใดๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กำหนด...ให้ถือว่า มีผลโดยชอบกฎหมาย แต่ยังไม่มีการกำหนด รายละเอียดที่ชัดเจน	กำลังมีการตราพระราชบัญญัติ กฤษฎีกา (พรฎ) กำหนดหลักเกณฑ์ และรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องต่างๆ
8.พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการป้องกันและปราบปราม ทุจริต พ.ศ.2542	มาตรา 25,120 : ระบุให้อำนาจคณะกรรมการปปช. สามารถเรียกข้อมูล ได้ทุกหน่วยงานและทุกประเภทของเอกสาร แต่ ปปช. ไม่สามารถให้ ข้อมูลบางประการแก่หน่วยงานอื่นๆได้ โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการ ทุจริต ทำให้หน่วยงานอื่นไม่สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ มาตรา 25 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้ (1) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วย ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติการ ทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเรียก เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือ ให้ให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนข้อเท็จจริง	มาตรา ๑๒๐ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูล ที่ได้มาเนื่องจากการ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ โดยมีได้รับมอบหมายจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. และมีใช่เป็นการ กระทำตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์ แก่การตรวจสอบหรือไต่สวนข้อเท็จจริง หรือเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือเพื่อ ประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตารางที่ 8 บทบัญญัติทางกฎหมายที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล
ในกระบวนการยุติธรรมไทย (ต่อ)

กฎหมาย	บทบัญญัติที่เป็นอุปสรรคฯ	หมายเหตุ
9. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	ระบุให้เฉพาะเลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเท่านั้น เป็นผู้ที่ใช้ดุลพินิจและมีอำนาจในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลต่างๆ จึงต้องมีการขออนุมัติจากเลขาธิการก่อน ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้โดยตรงและยังมีอำนาจพิเศษของพนักงานเจ้าหน้าที่ ของ ปปง. ที่อาจกระทำได้โดยลำพังไม่ต้องผ่านคณะกรรมการ ปปง. หรือคณะกรรมการธุรกรรม ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นหนังสือ มีอำนาจยื่นคำขอต่อศาลแพ่ง เพื่ออนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงบัญชี ข้อมูลทางสื่อสาร หรือข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ ...หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน	มาตรา ๔๐ (๓) ที่บัญญัติว่า “เก็บรวบรวม ติดตาม ตรวจสอบ ศึกษา และวิเคราะห์รายงานและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรม”
10. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชน และครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชน และครอบครัว พ.ศ. 2534	อนุสัญญาสิทธิเด็ก ข้อ 40 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 มาตรา 93 ห้ามการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ดังนั้น	การแลกเปลี่ยน เชื่อมโยง ข้อมูลอาจทำได้หากถ้าเป็นข้อมูลการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (อย่างไรก็ตามกรมพินิจฯ กำลังออกระเบียบฯ จัดประเภทข้อมูลที่อาจมีข้อมูลบางส่วนที่สามารถจะเชื่อมโยงกันได้)

ตารางที่ 8 บทบัญญัติทางกฎหมายที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูล
ในกระบวนการยุติธรรมไทย (ต่อ)

กฎหมาย	บทบัญญัติที่เป็นอุปสรรค	หมายเหตุ
11.พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙	มาตรา ๑๖/๑ ผู้ใดรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา ๑๔ จัตวา กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามกฎหมาย ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยกรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการ หรือเจ้าพนักงาน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง	มาตรา ๑๔ จัตวา ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทาง... คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
12. ระเบียบตำรวจเกี่ยวกับคดีลักษณะ 12 รายงานประจำวัน	ข้อ 377.ห้ามบุคคลภายนอกอ่านหรือคัดลอก ข้อความใดจากรายงานประจำวัน	แม้จะมีนักวิชาการหลายท่านระบุว่าไม่น่าจะเป็นอุปสรรคต่อการเชื่อมโยง แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานเองยังวิตกต่อการให้ข้อมูลและความผิดทางวินัย

ตารางที่ 9 บทบัญญัติของระเบียบที่เอื้อต่อการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและการบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมไทย

กฎหมาย	สาระสำคัญของบทบัญญัติ	หมายเหตุ
1.ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วย การดำเนินคดีอาญาของพนักงานอัยการ(ฉบับที่7)พ.ศ. 2545 ข้อ19	สำนวนการสอบสวนทั้งที่เสร็จเด็ดขาดและ/หรือที่ยังไม่เสร็จเด็ดขาด หากส่วนราชการ/ผู้เกี่ยวข้องประสงค์จะขอยืมหรือขอคัดสำเนาทั้งหมดหรือบางส่วนฯหัวหน้าพนักงานอัยการมีสิทธิใช้ดุลยพินิจในการจะอนุญาตหรือไม่ก็ได้	เป็นการใช้ดุลยพินิจในการจะอนุญาตหรือไม่ก็ได้ของหัวหน้าพนักงานอัยการ
2.ข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ข้อ 33 – 36)	1. ศาลอาจรับฟังข้อมูลที่บันทึกด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นพยานหลักฐานในคดีได้ ถ้าเป็นการกระทำตามปกติของผู้ใช้(มีความถูกต้องของการบันทึก/การประมวลผลและมีคำรับรองของผู้ที่เกี่ยวข้อง) 2. คู่ความต้องระบุในบัญชีระบุพยาน ตาม ป.วิแพ่ง มาตรา 88 3. อาจมีการคัดค้านการอ้างข้อมูลดังกล่าวได้ 4. ใช้บังคับแก่การรับฟังข้อมูลที่บันทึกไว้ในหรือที่ได้มาจากไมโครฟิล์ม สื่อเลกทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีอื่นๆ	เอื้อต่อการเชื่อมต่อข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมและใช้รับฟังได้ ซึ่งพนักงานสอบสวนอาจใช้ข้อมูลในรูปข้อมูลดิจิทัลได้ อย่างไรก็ตาม ศาลทั่วไปโดยเฉพาะศาลอาญายังไม่มีความชัดเจนว่าจะสามารถปรับใช้ได้หรือไม่
3.ข้อกำหนดคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 (ข้อ 18 – 22) ของศาลล้มละลายกลาง	คล้ายข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ดังกล่าวข้างต้น	

5. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินการ(การแก้ไขปัญหาและอุปสรรค)

1. จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่ ยังไม่ได้มีการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม จะมีก็เพียงส่วนน้อยไม่กี่หน่วยงาน และแม้บางหน่วยงานจะทำความตกลงร่วมมือกัน แต่ก็ยังขาดความชัดเจนว่า ข้อมูลที่ต้องการเชื่อมโยงมีและจะดำเนินการเชื่อมโยงกันอย่างไร เนื่องจากขาดเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ ดังนั้น กระทรวงยุติธรรม ควรจะเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ โดยการมอบหมายให้มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบดูแลโดยเฉพาะและดำเนินการในกระทรวงยุติธรรมก่อน

2. กระทรวงยุติธรรมควรกำหนดเป็นนโยบายที่ให้ทุกหน่วยงานในสังกัดจัดทำ แผน โครงการ จัดเก็บ ประมวลผลข้อมูลและดำเนินการเชื่อมต่อ แลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมเป็นหลักก่อน จากนั้นค่อยขยายความร่วมมือไปยังหน่วยงานเชื่อมโยง เช่น สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานปปส. เป็นต้น และขยายความร่วมมือไปยังหน่วยงานภายนอก เช่น กรมศุลกากร เป็นต้น

3. ควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินการ (Code of Practice) ขึ้นมา เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ใช้เป็นแนวทางและมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูล ประมวลผลข้อมูลและการเชื่อมต่อ ตลอดจนหน่วยงานบุคลากรที่ติดต่อได้โดยตรงสำหรับหน่วยงาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4. กระทรวงยุติธรรม ควรมีการจัดคณะทำงานกลาง (Liaison Staffs) เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูล และการแลกเปลี่ยนและเชื่อมต่อ ตลอดจนการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมก่อน

5. ควรมีการสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแบบในการจัดเก็บให้เป็นมาตรฐานในการจัดเก็บ การประมวลผล และการวางแผนการเชื่อมต่อและการแลกเปลี่ยนข้อมูลสำหรับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะในด้านการปรับปรุงกฎหมาย

1. เนื่องจากจากการสำรวจโดยทั่วไปพบว่า ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายกลาง โดยเฉพาะ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเชื่อมต่อและการแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือ การบูรณาการข้อมูล ในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะโดยตรง กฎหมายที่มีอยู่ก็กระจัดกระจายและไม่ได้มี วัตถุประสงค์โดยตรงสำหรับการเชื่อมโยง การแลกเปลี่ยน หรือการบูรณาการข้อมูลใน กระบวนการยุติธรรม ซึ่งการปรับใช้และการนำมาประยุกต์ใช้อาจจะไม่ตรงกับเจตนารมณ์และ วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ ดังนั้นในระยะแรก ควรจะมีการออกเป็นระเบียบของกระทรวง ยุติธรรมออกมาใช้ก่อน เพื่อให้มีการดำเนินการ เนื่องจากกระทรวงยุติธรรม มีหน่วยงานในด้ำน งานยุติธรรมที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน และยังมีหน่วยงานที่เชื่อมโยงหลายหน่วยงานจึงควรมี การออกกฎหมายในฝ่ายบริหาร มาดำเนินการในระยะแรก

2. การยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมซึ่งกฎหมายดังกล่าวควรให้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการขึ้นมาควบคุมกำกับดูแลการดำเนินการจะเหมาะสมกว่า เนื่องจากเทคโนโลยี มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ การดำเนินการในรูปคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะมีความ เหมาะสมกว่า

3. ในการจัดทำร่างกฎ ระเบียบ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น ควรคำนึงถึง แนวคิด หลักการ และแนวทางการดำเนินการที่เป็นสากล เนื่องจากต่อไปในอนาคตอาจจะมี การเชื่อมต่อข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรมกับประเทศต่างๆที่มีมาตรฐานเดียวกัน

4. เนื่องจากหน่วยงานต่างๆในกระบวนการยุติธรรม มีการเก็บข้อมูลใน ฐานข้อมูลของตน และในบางหน่วยงาน เช่น สำนักงานคณะกรรมการปปช. สำนักงาน คณะกรรมการ ปปง. มีกฎหมายเฉพาะที่ห้ามเปิดเผยข้อมูลเฉพาะ จึงควรมีการประชุมและ กำหนดประเภทของข้อมูลที่เปิดเผยได้ เปิดเผยไม่ได้ ซึ่งในการออกระเบียบ กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีมาตรการที่ระบุถึงประเภทข้อมูลเหล่านี้ด้วย เพื่อให้สามารถเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลในบางระดับที่เหมาะสมต่อไป

5. ในการออกมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้น ข้อที่ควรจะต้องพิจารณา อย่างยิ่งสำหรับกฎหมายเกี่ยวกับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูลในกระบวนการ ยุติธรรมก็คือการต้องมีมาตรการที่ป้องกันมิให้นักการเมืองเข้ามาแสวงหาและใช้ประโยชน์จาก ฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม

คณะทำงาน

ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล

หัวหน้าโครงการ

เจลีเยว นครจันทร์

นักวิจัย

ณัฐพัชร จันทรสูตร

นักวิจัย

พนัญญา บวรนนท์กุล

นักวิจัย

วีระสิทธิ์ บุรณะประภานนท์

นักวิจัย

ณัฐวิทย์ บุรณะประภานนท์

นักวิจัย

คณะทำงาน

ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล สำเร็จปริญญาตรีทางภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและปริญญาตรีทางกฎหมายจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาโททางปรัชญาและศาสนาเปรียบเทียบ โดยทุนจากมหาวิทยาลัยมหิดล ปริญญาโททางมานุษยวิทยา (Anthropology) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร และปริญญาโททางกฎหมายธุรกิจจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกาศนียบัตรด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อม จาก IUCN/UNEP ปริญญาเอก (Cand.) ด้านอาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เคยเป็นนักวิจัย รองผู้อำนวยการศูนย์ทรัพยากรมนุษย์ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำและกรรมการบริหารหลักสูตร อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เจลีเยว นครจันทร์ สำเร็จปริญญาตรีทางกฎหมาย จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปริญญาโททางกฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยเป็นนิติกรสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กระทรวงมหาดไทย ทนายความ รองคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะอนุกรรมการ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านกฎหมายและกรรมการ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก

ณัฐพัชร จันทรสูตร สำเร็จปริญญาตรีทางกฎหมายจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปริญญาโททางด้านกฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาเอกทางด้านบริหารการศึกษา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกาศนียบัตรทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา จากสหรัฐอเมริกา เคยเป็นนิติกร กระทรวงสาธารณสุข ทนายความ คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุบลราชธานี คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักกฎหมายผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค ;NETECH) ปัจจุบันเป็นผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย สำนักงานวิสาหกิจขนาดย่อม (SME)

พัญญู บวรนนท์กุล สำเร็จปริญญาตรีทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปริญญาโททางด้านรัฐประศาสนศาสตร์จากมหาวิทยาลัยมหิดล เคยทำงานด้านการบริหารในองค์กรเอกชน เป็นอาจารย์ผู้บรรยายพิเศษในมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนหลายแห่ง เป็นนักวิจัยอิสระ ปัจจุบันเป็นผู้จัดการภาค Mister Donut บริษัทเซ็นทรัลเรสโตรองส์กรุ๊ป จำกัด

วีระสิทธิ์ บุรณะประภานนท์ สำเร็จปริญญาตรีทางกฎหมาย จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาโททางกฎหมายมหาชน จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาเอกทางด้านกฎหมายมหาชน (Cand.) จากฝรั่งเศส เคยเป็นทนายความสำนักงาน Michael Law Office นักวิจัยอิสระ ปัจจุบัน เป็นเจ้าพนักงานคดี สำนักงานศาลปกครองกลาง กรุงเทพมหานคร

ณัฐวิทย์ บุรณประภานนท์ สำเร็จปริญญาตรีทางวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ และปริญญาโททางวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เคยทำงานด้านการวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในบริษัทขนาดใหญ่ด้านโทรคมนาคมและการสื่อสารหลายแห่ง ปัจจุบัน เป็นผู้จัดการฝ่ายวิศวกรรมระบบ บริษัท DTAC จำกัด มหาชน